Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEĬ

ANULŬ LII.

„Gazeta" ese în fiecare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unu anŭ 12 fl., pe șése lun 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 174. Brașovŭ, Vinerĭ 4 (16) Augustŭ 1889.

Brașovŭ, 3 Augustŭ.

Intr'unulŭ din numerii trecuțĭ ai „Gazetei", vorbindŭ despre tenacitatea cu care se luptă în Boemia Cehii și Germanii pentru limba și naționalitatea lorŭ, și arătândŭ mijlócele de care se folosescŭ și unii și alții în acéstă luptă, amŭ întrebatŭ între altele: „Ce amŭ făcutŭ și ce facemŭ noi Românii, ca sĕ ne apĕrămŭ esistența nóstră națională? Cum ne apĕrămŭ și cum ne promovămŭ noi interesele nóstre? Pună'și fiă-care mâna pe inimă și gândéscă-se seriosŭ asupra acestorŭ întrebărĭ".

De sigurŭ că orĭ-ce, Românŭ cu inimă românéscă, care interesele naționale românescĭ le pune mai presusŭ de interesele sale personale, se va fi gânditŭ la acele întrebărĭ, dér resultatulŭ cugetării sale numai încuragiatorŭ n'a pututŭ fi.

Căcĭ va înțelege orĭ-cine, că nu e destulŭ a mărturisi că eștĭ Românŭ, pentru ca sĕ poțĭ ḑice că esistența ta națională e asigurată. Dovadă că ḑecĭ de mii de Românĭ în Sĕcuime îțĭ spunŭ aḑĭ cu tótă hotărîrea că suntŭ Românĭ, dér din nenorocire țĭ-o spunŭ în limba unguréscă.

Ce simțĕminte naționale românescĭ potŭ avé asemenĭ Românĭ și întru câtŭ putemŭ conta pe devotamentulŭ lorŭ de a aduce jertfe pentru némulŭ românescŭ, décă nu-șĭ mai potŭ vorbi limba lorŭ strămoșéscă?

Dér nu numai în Sĕcuime suntŭ asemenea stărĭ triste în ce privesce limba românéscă, ci și în Țéra unguréscă. Și acolo suntŭ comune românescĭ, ai cărorŭ locuitorĭ îțĭ spunŭ, că suntŭ Românĭ, dér țĭ-o spunŭ în limba unguréscă.

Și ce amŭ făcutŭ și ce facemŭ noi Românii cei *neprihăniţĭ*, cei carĭ, trăindŭ în împrejurărĭ mai favorabile, ne-amŭ păstratŭ limba nóstră, — ce amŭ făcutŭ și ce facemŭ, ca sĕ redămŭ frațilorŭ noștri ceea ce li-s'a răpitŭ, limba lor românéscă?

S'a înființatŭ Kulturegyletulŭ, a începutŭ sĕ adune banĭ, sub pretextŭ, ca sĕ aibă mijlóce de a apĕra limba și naționalitatea unguréscă de valachisare, în realitate însĕ pentru ca sĕ maghiariseze pe Românii din alte părțĭ, ca pe cei maghiarisațĭ în Sĕcuime și în Țéra unguréscă.

Ce au făcutŭ Românii, ca sĕ ia posiţiă față cu ataculŭ, ce'lŭ pregătea Kulturegyletulŭ cu guvernulŭ, cu fișpanii și cu inspectorii școlarĭ ungurescĭ în contra limbii și naționalității românescĭ? Ce au chibzuitŭ și ce au pusŭ la cale Românii, când au vĕḑutŭ cum guvernulŭ și Kulturegyletulŭ șĭ-au îndreptatŭ tótă acțiunea lorŭ asupra comunelorŭ românescĭ, înființândŭ și subvenționândŭ școle și grădinĭ ungurescĭ de copii, preoțĭ și învĕțătorĭ ungurescĭ, ba în unele părțĭ cutezândŭ, a corupe chiar pe învĕțătorii și preoții românescĭ?

N'au făcutŭ nimicŭ, dér absolutŭ nimicŭ, ci tótă-lupta cea grea cu monstrulŭ kulturegyletistŭ au lăsat'o în sarcina ḑiariștilorŭ, ca și cum ḑiaristica ar fi în stare sĕ înlocuiască școla și biserica.

In locŭ sĕ fi incursŭ mereu și nîncetatŭ banĭ la „Associațiunea transilvană", cu scopŭ de a se înființa școle și grădinĭ românescĭ de copii în ținuturile cele mai amenințate și a se subvenționa școlele slabŭ dotate; în locŭ sĕ se fi pusŭ la cale o campaniă generală pentru a face sĕ dea până și Românulŭ din colibă unŭ crucerŭ — și bucurosŭ l'ar fi datŭ — pentru causa sfântă a apĕrării naționale, cultivându-ne limba prin școle românescĭ în fiă-care comună, mai toțĭ amŭ statŭ cu mânile în sînŭ mulțămindu-ne cu câte-o observare mai multŭ orĭ mai puținŭ ironică și lăsândŭ sĕ créscă córne Kulturegyletului, vorba Românului când caracteriséză cutezanța fără obrazŭ.

Nu voimŭ sĕ punemŭ față în față cu Kulturegyletulŭ „Associațiunea transilvană", care e o societate curatŭ culturală, precum mereu a dovedit'o de când esistă, și nu societate cu scopurĭ politice ca Kulturegylettulŭ; dér arătând Românilor lupta ce ni-se pregătesce din partea societății kulturegyletiste, voimŭ sĕ-i facemŭ sĕ 'nțelégă, că și prin jertfe nensemnate dér aduse de toțĭ Românii, „Associațiunea transilvană" póte opune cea mai puternică stavilă tuturorŭ atacurilorŭ dușmane limbei și culturei române sprijinindŭ și promovândŭ pretutindenea cultura nóstră românéscă.

La 15 (27) Augustŭ se întrunesce în Făgărașŭ adunarea generală a „Associațiunei", ni se înfățișéză decĭ cea mai binevenită ocasiune de a ne dovedi simțulŭ nostru de jertfire pentru cultura némului românescŭ.

Sĕ nu ignorămŭ jertfele ce le aducŭ alte némurĭ pentru asigurarea esistenții limbei și naționalității lorŭ, căcĭ ne va bate Dumneḑeu!

DIN AFARĂ.

Foile germane și visita monarchului Franciscŭ Iosifŭ.

Tóte ḑiarele din Berlinŭ vorbescŭ în articolele lorŭ de fondŭ despre visita împĕratului Austriei. „Monitorulŭ Imperiului" îi consacră articolulŭ sĕu de frunte, pe care 'lŭ termină prin aceste cuvinte: Bine-venitŭ sĕ fiă la noi împĕratulŭ Austriei amiculŭ, nobilulŭ și puterniculŭ aliatŭ alŭ Germaniei; Dumneḑeu sĕ'lŭ conserve multŭ timpŭ poporului sĕu și nouĕ.

„Gazeta Germaniei de Nordŭ" declară că întréga națiune germană primesce cu inima mișcată pe Augustulŭ suveranŭ. Dela Alpĭ până la mare, tótă Germania e plină de entusiasmŭ. Austro-Ungaria și Germania 'șĭ dau mâna pentru a renoi alianța, a cărei înfluință a făcutŭ sĕ se simță așa de desŭ. Popórele din cele douĕ imperii se bucură de întrevederea celorŭ doi suveranĭ în convingerea, că soliditatea păcii europene va prinde noui puterĭ. Fóia berlineză publică de asemenea o poemă compusă în onórea împĕratului Austriei de către poetulŭ Wildenbruck.

Procesulŭ generalului Boulanger.

Asupra desbaterilorŭ din ḑiua a doua a procesului gen. Boulanger, se mai dau următórele amĕnunte:

Procurorulŭ de statŭ a urmatŭ cu rechisitorulŭ sĕu. Elŭ a insistatŭ asupra diferitelorŭ călĕtorii, ce generalulŭ a făcutŭ pentru așĭ câștiga aderențĭ. Dênsul venea dela Clermont-Ferand la Parisŭ cu trenulŭ, și séra ilŭ putea întêlni deghisatŭ în haine civile.

Deși era soldatŭ și nu avea dreptulŭ de alegĕtorŭ, elŭ totușĭ se amestecase în afacerĭ electorale. La Clermont-Ferand avea unŭ adevĕratŭ statŭ majorŭ pe lângă dênsulŭ. Deja atuncĭ căuta așĭ aduna agențĭ electoralĭ. Ne servesce pentru dovedirea acestei afirmărĭ deposiția prefectului de poliţiă din Orleans, pe care căutase a și-lŭ câștiga.

Procurorulŭ generalŭ citesce apoi deposițiile d-lui Blaudin fostŭ secretarŭ generalŭ la ministerŭ, cărui Thibaud i-a spusŭ că generalulŭ a avutŭ întêlnire cu principele Ierome Napoleon la Prangins. Candidaturile erau a se stabili în conțelegere cu principele.

Alegerile se începură, ḑice procurorulŭ, și Boulanger schimbă depeșĭ cu Dillon și Thiebaud, pe carĭ îi însărcinéză sĕ pregătéscă pe alegĕtorĭ și sĕ câștige și presa. Și totușĭ generalulŭ ḑice, că elŭ nu s'a amestecatŭ în alegerĭ. Și când nu încetă a face călĕtoriile sale secrete, fŭ condamnatŭ la trei-ḑile arestŭ, mai târḑiu adusŭ înaintea tribunalului militarŭ și scosŭ la pensiă.

Revenindŭ la conspirațiune, procurorulŭ ḑice, că dela Martie 1888 încócĭ conspirațiunea s'a țĕsutŭ totŭ cu mai multă putere. Generalulŭ s'a înconjuratŭ de elementele cele mai turbulente între carĭ Rochefort și Morphy.

Basatŭ pe deposițiunile unui el-

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

„Din München".

Scrisorĭ adresate directorului „Gazetei".

Parisŭ, 9 Augustŭ 1889.

Iubite Frate!

Neîntrândŭ în programulŭ meu de a face monografia orașului, nici a descrie palatele și monumentele sale, ceea ce ar da prilejŭ unei serii interminabile de scrisorĭ, lucrulŭ celŭ mai imposibilŭ de făcutŭ când eștĭ pusŭ pe drumŭ cu condițiunea de a vedé câtŭ mai multŭ, în timpulŭ celŭ mai scurtŭ, voiu spune despre capitala Bavariei numai, că este unŭ orașŭ eminamente artisticŭ, care merită a fi cercetatŭ cu deamĕruntulŭ. Galeriile sale de tablourĭ și de sculpturĭ, museele, palatele și instituțiunile de cultură, cele mai multe amintindu-ți prin stilulŭ lorŭ epocele de strălucire ale anticității séu ale renascerei, facŭ din München unulŭ din orașele cele mai interesante.

Acum cu ocasia serbărilorŭ ce se pregătiau, pe lângă interesantŭ se adăuga și pitorésculŭ. Tóte stradele, chiar și cele laterale, înfățișau ochilorŭ o orgiă de culorĭ prin bogata lorŭ ornamentare de ocasiă, ceea ce dovedea entusiasmulŭ cu care Münchenesii așteptau pe conaționalii lorŭ, carĭ veniau aci din tóte cele patru colțurĭ ale lumei. Numai timpulŭ se arĕta mai puținŭ voiosŭ, îmbrăcând totulŭ cu unŭ vĕlŭ înoratŭ, și stropindŭ adesea entusiasmulŭ cu câte o bură de plóiă.

Sâmbătă (15/27), ajunulŭ marei ḑile, plóia curgea continuu și cu ea și óspeții. La fiece momentŭ sosiau în gară și defilau prin „Neuhauser-strasse", cu stégurile și cu musica în frunte, diferitele societățĭ gimnastice, carĭ veneau sĕ ia parte la serbare. Ferestrele și trotuarele erau pline de privitorĭ și din tóte pepturile isbucniau urările de „bună-venire". Era unŭ entusiasmŭ pe care nu plóia, dér nimicŭ n'ar fi pututŭ sĕ-lŭ potoléscă.

Séra toțĭ óspeții trebuiau sĕ se întrunéscă în sala (Fest-Halle) din livadea Teresei, loculŭ destinatŭ pentru serbărĭ spre a se recunósce. Ne îndreptarămŭ într'acolo, împreună cu valurile de ómenĭ ce urmau acelașŭ cursŭ. O pórtă monumentală în plinŭ cintru, ridicată cam în dreptulŭ uliței Rennbahn, servia de intrare. D'asupra o piramidă de ghirlande susținea unŭ globŭ. Stégurĭ prinse în giurulŭ monogramei gimnasticilorŭ, quadruplu *F* formândŭ cruce, fâlfăiau d'asupra cheiei, de unde atêrnau alte ghirlande. In față, de o parte și de alta a porței, doi lei uriașĭ susținêndŭ marca Bavariei; d'asupra lorŭ, douĕ zugrăvelĭ înfățișândŭ cea din stânga pe tradiționalulŭ „Münchener Kindl", cealaltă marca imperiului germanŭ. Douĕ piramide, în ale cărorŭ base erau instalate casele de bilete, formau cu pórta principală — reservată întrării membrilorŭ — douĕ întrărĭ laterale destinate pentru publicŭ.

Semnele distinctive ce purtam pe peptŭ, unulŭ alŭ societății gimnastice din Bucurescĭ, altulŭ alŭ comitetului serbărilorŭ, cum și inscripția de-asupra lorŭ, imprimată pe mătase albă: „Rumänien. Bucarester Turn-Verein" ne lăsă intrarea liberă, până la hala de serbare, situată în fundulŭ liveḑei, unde era cu neputință sĕ străbatemŭ. Așteptarămŭ unŭ momentŭ sosirea regentului, care nu întârḑià, și profitarămŭ de mișcarea ce se făcù, pentru a ne strecura mai înăuntru. Unŭ „hoch" și unŭ „gut-heil" uriașŭ, acompaniatŭ de imnulŭ musicelorŭ, cutremură sala la întrarea regentului, și toțĭ se sculară în picióre. Din loculŭ unde mĕ aflamŭ, mĭ-a fostŭ cu neputință sĕ audŭ vre-unulŭ din cuvêntările rostite, pe carĭ d'altfelŭ telegratul și ḑiarele vi le-au făcutŭ îndestulŭ de cunoscute cu tóte comentările cuvenite.

Neputêndŭ rĕsbi mai înăuntru, și mai puținŭ d'a găsi unŭ scaunŭ séu unŭ colțŭ de masă neocupatŭ, eșii afară, îndreptându-mĕ spre „wirtschafturile" pitorescĭ și originale ce se construiseră în cele patru unghiurĭ ale liveḑei. Dér și aci aceeașĭ îmbulḑélă, plus mai multŭ sgomotŭ. Părea că asistămŭ cine scie la ce orgii de Balthazar, și așteptamŭ în fiece momentŭ s'apară pe părețĭ, între caricaturile caracteristice faimosulŭ trilogiu: „Mané, Techel, Fares".

A doua ḑi era sĕ aibă locŭ, la óra 10 dimineța, defilarea tuturorŭ Societăților întrunite la München, carĭ, din

vețianŭ, care d'asemenea scie despre întêlnirea generalului cu principele Ierome, procurorulŭ ḑice, că în cele din urmă generalulŭ a căutatŭ sprijinŭ chiar la Bismarck, pe care a voitŭ sĕ'lŭ facă a crede că lupta ce a intreprins'o nu este, decâtŭ pentru întemeiarea unei republice consulare.

De unde are generalulŭ atâțĭ banĭ, étă celŭ mai mare misterŭ, pe care trebue insĕ a'lŭ căuta. E adevĕratŭ, că elŭ a primitŭ și dela o bucătărésă 20 de francĭ, dér suma acésta nu este decâtŭ milă, nimica tótă precum suntŭ și cele 1,200 scrisorĭ; afară de acestea elŭ dispunea de sume colosale de banĭ.

Amiculŭ generalului, d. Vergoin a ridicatŭ puținŭ vĕlulŭ ce acoperea misterulŭ într'o unire electorală din departamentulŭ de Nordŭ, elŭ a mărturisitŭ, că generalulŭ primesce banĭ din strĕinătate. Și fiindŭ-că elŭ, generalulŭ, nu voesce sĕ spună dela cine a primitŭ banĭ, de sigurŭ că suntŭ dela persóne, a cărorŭ legătură l'ar compromite.

Citesce apoi scrisorile, prin care se dovedesce, că elŭ a voitŭ sĕ corupă funcționarĭ și chiar și pe oficerii din armată.

Puterile aliate și cestiunea Cretei.

Din Viena se comunică lui „Pester Lloyd", că în cercurile instruate se adeveresce, cumcă puterile alianței triple, la care de astădată s'a alăturatŭ și Anglia, au rĕspunsŭ la nota grecéscă în sensŭ refusătorŭ, ca și Anglia. Rĕspunsurile se întemeiază pe aceléșĭ motive, numai în formă se deosebescŭ. Despre rĕspunsulŭ guvernului francesŭ și alŭ celui rusŭ nu se scie încă nimicŭ, dér după semnele ce se arată, amêndouĕ aceste guverne se abținŭ de a încuragia pe guvernulŭ grecescŭ sĕ intervină.

Foile ruse și francese despre visita monarchului Franciscŭ Iosifŭ la Berlinŭ.

Pe când foile ruse ḑiceau despre călĕtoria împĕratului Vilhelm în Anglia, că ea e unŭ simplu actŭ de politeță, ḑicŭ din contră despre visita împĕratului Austro-Ungariei la Berlinŭ, ca ea ar putè avè mai multŭ decâtŭ însemnătatea unui actŭ de politeță. E de admisŭ, ḑice „*Novoje Vremja*", că lucrulŭ nu se va mărgini de astă dată numai la unŭ simplu actŭ de curtenire și că în Berlinŭ vorŭ fi întrevorbirĭ, care n'arŭ putè rĕmânè fără influință asupra mersului mai departe alŭ evenimentelorŭ europene. S'ar putè întêmpla mai departe, ca și în cestiunea bulgară sĕ se ivéscă o óre-care mișcare. „Probabilŭ că evenimentele nu vorŭ întârḑia, ḑice fóia rusă, a constata, întru câtŭ aceste presupunerĭ suntŭ corecte".

„Temps", vorbindŭ despre călĕtoria împĕratului Franciscŭ Iosifŭ la Berlinŭ, întrébă: „Nu cumva óre-care eventualitățĭ au făcutŭ pe ambii monarchĭ sĕ simță trebuința de a se esprima, póte, asupra Cretei? Orĭ voesce împĕratulŭ Vilhelm sĕ informeze pe óspele sĕu despre călĕtoria sa în Anglia și sĕ-i facă cunoscută întrevorbirea sa cu Salisbury? Orĭ are sĕ se aducă în vorbă campania, ce pressa oficiósă și ultraconversatóre din Berlinŭ o pórtă în contra maiorității federaliste a parlamentului din Viena și în contra cabinetului Taaffe"? „Temps" e de părere, că lucrulŭ nu va rĕmânè multŭ timpŭ unŭ secretŭ alŭ archivei

Alianța nescrisă dintre Anglia și Germania.

„Morning Post" din Londra, care stă în strînsă atingere cu cercurile conducĕtóre e de părere, că resultatulŭ visitei împĕratului Vilhelm în Anglia este o însemnată întărire a alianței nescrise dintre Anglia și Germania. „Fără a-șĭ restrînge Anglia libertatea politică de acțiune, visita a contribuitŭ multŭ la aceea de a pune alianța dintre Anglia și Germania pe base mai tarĭ, decâtŭ cum a fostŭ casulŭ dela rĕsboiulŭ Crimeei încóce... fără însĕ a încheia o alianță formală. Ținta e susținerea păcii. Isbutindŭ acésta, de sigurŭ că nicĭ Anglia, nicĭ Germania nu se vorŭ amesteca în afacerile altora, nicĭ una nu va pune în jocŭ viéța nicĭ unui soldatŭ orĭ marinarŭ pentru scopurĭ de rĕsbunare orĭ de estindere de teritoriu. Dér pe ḑi ce merge se lărmuescŭ totŭ mai multŭ locuitorii ambelorŭ țĕrĭ, că, *décă li-se va impune cu sila rĕsboiulŭ, atuncĭ trebue sĕ stea la olaltă și sĕ cadă.* Décă unulŭ din ei stă la o parte și privesce cum celălaltŭ se strivesce printr'o combinațiune dușmană, atuncĭ iute ilŭ va ajunge și pe celălaltŭ aceeașĭ sórte. O alianță pe hârtiă între ei nu e necesară. Trebuințele lorŭ imperióse și identice formézĕ o legătură, care în nicĭ unŭ altŭ modŭ nu póte avè unŭ punctŭ de sprijinŭ atâtŭ de tare".

SCIRILE ḐILEI.

Resultatulŭ tarifului pe zone în cea dintâiu sĕptĕmână nu e înbucurătorŭ pentru căile ferate ale statului. Venitulŭ a fostŭ cu 77,892 fl. mai micŭ ca venitulŭ din sĕptĕmâna corĕspundĕtóre a anului trecutŭ. Numĕrulŭ călĕtorilorŭ s'a ridicatŭ dela 146,596 la 166,687, totŭ așa s'a ridicatŭ numĕrulŭ tonelorŭ dela 131,474 la 150,806, dér cu tóte astea venitele au fostŭ numai de 134,373 fl. Cu totulŭ numĕrulŭ călĕtorilorŭ până la 5 Augustŭ a fostŭ 3.499,864, alŭ tonelorŭ 1.518,094 și suma venitelorŭ 21,719,263 fl., cu 53,055 fl. mai puținŭ ca în perioda corĕspundĕtóre a anului trecutŭ. De altmintrelea din aceste cifre nu se póte vedè resultatele depline ale tarifului pe zone, deórece în acea sĕptĕmână cadŭ și ḑilele de 30 și 31 Iulie, în care călĕtorii din întréga Ungariă, și Ardélŭ s'au abținutŭ de a pleca. Dér pentru aceea cu atâtŭ mai mulțĭ au călĕtoritŭ în ḑilele următóre. E de observatŭ, că sporulŭ de peste 20,000 călĕtorĭ în sĕptĕmâna din vorbă ilŭ formézĕ mai alesŭ călĕtorii din România.

***

Carmen Sylva. In Nr. 6 alŭ ḑiarului germanŭ „Nierderländische Zeitung", ce apare în Rotterdam, se află publicată biografia Augustei scriitóre *Carmen Sylva.* Articolulŭ e semnatŭ cu inițialele G. S.

***

Năsdrăvăniă ungurescă. Ni-se comunică: Esistă o comună curată română situată în Nordulŭ comitatului Solnocŭ-Dobâca, care de mulțĭ vecĭ pórtă numele *Délu-Mare*, éră Maghiarii în tóte actele îi ḑicéu „Dalmár". Cu acéstă metamorfosă adĭ nu se mai îndestulescŭ micile pașale, căcĭ în ḑilele trecute domnii de la Ileanda mare, în alŭ cărorŭ cercŭ pretorialŭ e comuna, se ducŭ în Dealu-mare, cetescŭ înaintea comitetului comunalŭ și altorŭ sĕtenĭ firmanulŭ, prin care se opresce orĭ-cărui omŭ a se mai ḑice: din „Dealu-mare orĭ unde și orĭ și cui, ci a se numi cu numele poruncitŭ de „Măria sa". Acea numire s'au totŭ forfecatŭ în ḑiua aceea; déră peste nópte au uitatŭ toțĭ noulŭ botezŭ alŭ satului lorŭ, pentru aceea poporulŭ a doua ḑi, ca sĕ nu calce opreliștea „Măriei sale" a mai ḑice „Délu-mare", șĭ-au numitŭ satulŭ lorŭ: „*Satŭ fără nume*". — Unŭ lucru nu-lŭ înțelegemŭ: cum de poporulŭ din Délu-mare nu le-a arătatŭ acelorŭ micĭ pașale drumulŭ pe unde au venitŭ? Audĭ ticăloșiă, sĕ oprescă ei pe Românĭ a-șĭ numi satulŭ cum l'au pomenitŭ din moșĭ-strămoșĭ! Fițĭ Românĭ harnicĭ, Delenilorŭ, și numiți-vĕ satulŭ după numele ce l'ațĭ apucatŭ, apoi măcar de s'arŭ face fărîme pașalele ungurescĭ.

***

Regulare de posesiune. Din Șugagŭ se scrie, că procesulŭ pentru pădure și de segregare a pășunii, care se pórtă de 15 anĭ între comuna Jina și între erarŭ, s'a finitŭ. Jinenii primescŭ 8000 jugĕre pădure și regalulŭ de cârcĭmăritŭ, a cărui rĕscumpĕrare le va aduce suma de 25,000—30,000 fl.; pe lângă acestea mai au 4500 jugĕre de pădure, pășune și pămêntŭ pentru economiă 4000—5000 jugĕre.

***

Maghiaronĭ. Ni-se scrie: Mai ḑilele trecute fù mare tămbălău în Lăpușulŭ ungurescŭ, primirea deputatului br. Bornemisza, care șĭ-a datŭ sémă despre „activitatea" sa de deputatŭ înaintea alegĕtorilorŭ. La comandă a făcutŭ parte și „fruntașulŭ" Româniilorŭ, d-lŭ protop. *Cupșia*, care a prémăritŭ pe eroulŭ ḑilei „românesce". Dênsulŭ, precum se vede, pórtă 2 banĭ în 3 pungĭ. Când Românii ținŭ conferință pentru ținuta ce au a observa, le presidézĕ și e pasivŭ, ér când e a dovedi cu fapta, banchetézĕ cu stăpânii ḑilei; d-lŭ preotŭ *Filipŭ* a slugitŭ mésa domnéscă în volapükulŭ statului, adecă ca mare „patriotŭ" în limba maghiară. De d-sa nu e mirare, căcĭ și adĭ mai ține morțișŭ la politica profesată de adormitulŭ „Viitorulŭ". — Rușine sĕ le fiă!

***

Pădure arsă. Din Reghinŭ se scrie, că în munții Topliței suntŭ în flăcărĭ 400 jugĕre pădure, parte proprietate a comunei Toplița, parte proprietate privată, mai alesŭ a familiei Urmanczy,

***

Cânĭ în serviciulŭ armatei. Resultatulŭ mulțămitorŭ ce l'au avutŭ încercările d'a se întrebuința cânĭ spre scopurĭ de rĕsboiu în armata franceză și în cea germană, a îndemnatŭ, cum spune „Reichswer", și pe administrațiunea nóstră de rĕsboiu a face asemenea încercărĭ, mai ântâiu la trupele din Bosnia și Erțegovina. Comanda corpului 15, în înțelegere cu ministerulŭ imperialŭ de rĕsboiu, a publicatŭ optŭ premii în banĭ pentru cei mai bine dresațĭ cânĭ, ce se potŭ folosi spre scopurĭ de rĕsboiu. Atâtŭ persóne militare singuratice, câtŭ și despărțĕminte întregĭ dintre trupele de infânteriă și vênătorĭ din provinciile ocupate, dintre gendarmariă și corpurile volante potŭ concura și resultatele dresării se vorŭ judeca cu ocasiunea eserciţiilorŭ de brigadă, ce se vorŭ face în anulŭ acesta în provinciile ocupate.

***

Băile Borsecŭ. Lista cea din urmă a visitatorilorŭ băilorŭ ne arată numĕrulŭ 834.

***

Têrgulŭ anualŭ din Reghinŭ, ce s'a ținutŭ în ḑilele trecute, a fostŭ cam slabŭ. Din causa lipsei de nutrețŭ au fostŭ duse multe vite la vênḑare, dér în comparațiă cu têrgurile trecute puține s'au vêndutŭ, și încă cu prețurĭ de totŭ slabe. S'au vêndutŭ 4740 vite, cu 2000 mai puține ca în anulŭ trecutŭ. Din vr'o 4500 cai dușĭ la têrgŭ, s'au vêndutŭ 580. Oi s'au vêndut 2000. Têrgulŭ de mărfurĭ a fostŭ și mai slabŭ, așa că industriașii n'au pututŭ fi mulțămițĭ.

***

Postŭ de magistru poștalŭ e de ocupatŭ în Țagŭ, comit. Solnocŭ-Dobêca, cu contractŭ și cauțiune de 100 fl. Léfă 150 fl. pe anŭ, 40 fl. cheltuelĭ de cancelariă, 18 fl. cheltuelĭ de distribuire și unŭ paușalŭ de espedare ce se va hotărî ulteriorŭ. Petițiile se adresézĕ la direcția poștală din Sibiiu.

***

Aurŭ în Dunăre. Din Pojonŭ se anunță: La lucrările de sfredelire pentru stâlpii podului s'a constatatŭ, că stratulŭ de josŭ ce are sĕ servéscă ca basă stâlpilorŭ conține fórte multŭ aurŭ. Stratulŭ are colóre sură-albastră și se află la 6 și 18 metri sub punctulŭ nulŭ alŭ mĕ-

---

strada Maximilianŭ, urcândŭ până la Pórta Victoriei (Sieges-Thor) și coborîndŭ ulița Ludovicŭ, trebuiau sĕ se îndrepteze prin „Neuhauser-strasse" spre loculŭ destinatŭ pentru serbare.

Plóia înse, care nu voia sĕ contenéscă nicĭdecum, strică tótă combinațiunea. Defilarea se amână pentru ḑiua următóre și Turn-Vereiniștii umplură museele, pinacotecele și cu deosebire berăriile.

Pentru a putea privi mai bine renunțândŭ bucurosŭ la rolulŭ meu de „Turner" improvisatŭ, lunĭ, la óra 10 diminéța, luai locŭ în fața bisericei Ludovicŭ, din strada cu acelașŭ nume, pe care cortegiulŭ trebuia s'o străbată de douĕ orĭ, urcândŭ și coborîndŭ.

Nu trecŭ multŭ și unŭ răpăitŭ de tobe colosalŭ ne anunță, că defilarea a începutŭ. Unŭ călarețŭ purtândŭ o bandieră cu inscripțiunea „Gut Heil", deschide marșulŭ. Urmédă apoi 100 de toboșarĭ-copii, o musică militară și elevii scólelorŭ. După aceștia, o cétă de stegarĭ călărĭ, și societățile de gimnastică din străinătate: America, Belgia, Corfu, Englitera, Holanda, Rusia, România, Elveția și Transilvania, oferindŭ unŭ esemplu frumosŭ de solidaritate ce'nsuflețesce pe membri națiunei germane, carĭ, orĭ-unde ar fi împrăștiațĭ pe fața pămêntului, rĕmânŭ totŭ Germanĭ, credincioșĭ patriei mume și aspirațiunilorŭ naționale.

Acestorŭ douĕ secțiunĭ succedŭ diferitele societățĭ de gimnastică din Germania, arangiate în 9 grupurĭ, secția veteranilorŭ și celorlalte societățĭ din München și alte șése grupe complectând seria celorŭ dintâi. Vine apoi secțiunea 6-a, cea mai interesantă, formândŭ 4 grupe istorice: gimnastica în anticitate, în evulŭ mediu, în timpulŭ lui Iahn și carulŭ unirei societăților. Heroldii deschidŭ cortegiulŭ, sunĕtorii de tubă precedŭ purtătorii insignelorŭ de victoriă, coróne și ghirlande de laurĭ verdĭ și d'aurițĭ. Gimnasiarchii, arcarii, acrobații, gladiatorii, discarii, conducĕtorii de care: biga și quadriga, tótă corporația histrionilorŭ vechĭ încunjurată de poporŭ: femei, bărbațĭ și copii purtândŭ ramurĭ alcătuescŭ tabloulŭ celŭ mai pitorescŭ și originalŭ. Grupulŭ evului mediu se deschide de heroldĭ și trîmbițașĭ călărĭ, cărorŭ urmézĕ o reproducere a cortegiului ducelui Wilhelm alŭ IV de Bavaria, la turneulŭ din 1518. Alŭ treilea grupŭ e alŭ calului istoricŭ din timpulŭ lui Massman, unŭ trunchiu de lemnŭ, cu o mulțime de călĕrețĭ, pe unŭ carŭ trasŭ de mulțime, fórte amusant prin ciudățenia costumelorŭ, căruia'i urmézĕ carulŭ triumfalŭ alŭ lui Iahn, tatălŭ gimnasticei, trasŭ de 6 cai. Bustulŭ colosalŭ alŭ acestuia ocupă fruntea carului. In mijlocŭ se ridică unŭ munte de verdéță, din vêrfulŭ căruia geniulŭ Germaniei ilŭ încoronézĕ. Ângerĭ și genii suntŭ grupațĭ de giurŭ împregiurŭ; la spatele carului, pe o movilă de perne, e coróna germană. Alŭ doilea carŭ este alŭ stégului unirei germane. Intr'unŭ pavilonŭ cu colóne ionice ridicatŭ pe o estradă cu balustru, geniulŭ națiunei nălțatŭ pe unŭ pedestalŭ ține cu drépta stégulŭ rădimândŭ-șĭ stânga pe blasonulŭ orașului München. Pagĭ purtândŭ torțe și coróne de laurĭ d'aurițĭ pe perne bogate, precedézĕ și încunjură carulŭ, ce este arangiatŭ cu fórte multŭ gustŭ.

Secțiunea VII e compusă din representanții diferitelorŭ corporațiunĭ și societățĭ ale orașului, inteligența și persónele oficiale, ér diferitele societățĭ de gimnastică ale Bavariei, formândŭ Secțiunea VIII, încheiă strălucitŭ cortegiulŭ, a cărui defilare se termină în fața nostră abia la órele 2 după amiédĭ.

Douĕḑecĭ de musicĭ militare séu civile presărate printre secții și grupe, peste 1.200 stégurĭ de tóte formele și mărimele, cele mai multe fórte bogatŭ și frumosŭ brodate pe catifea séu pe atlasŭ cu aurŭ și mĕtase, și aprópe 25.000 de ómenĭ, étă în resumatŭ ce forma acésta imposantă demonstrațiune a solidarității germane, ce arŭ trebui sĕ serve de exemplu cu deosebire națiunilorŭ micĭ, cărora le este cu atâtŭ mai multŭ necesară și folositóre.

Sănĕtate și voiă bună!

Caros.

surătorului Dunării. Aurulŭ se póte uşorŭ scóte prin spălare.

***

Furnisări bulgare. Camera de comerţŭ şi industriă din Braşovŭ e încunosciinţată de consulatulŭ generalŭ c. r. din Sofia, că ministerulŭ de rĕsboiu bulgarŭ are trebuinţă de 500—600 cai de rassă rusă orī ungară pentru cavaleriă şi artileriă, şi primesce oferte pentru furnisarea acestorŭ cai până la 15 (27) Augustŭ. Condiţiunile se potŭ afla în ministerulŭ bulgarŭ de rĕsboiu.

In memoria lui Bărnuţŭ.

(Corespondenţa „Gaz. Trans".)

De sub Meseşiu Augustŭ 1889.

Onor. d-le Redactorŭ! Din incidentulŭ aniversărei a 25-a a morţii marelui şi neuitatului bărbatŭ naţionalŭ Simeonŭ Bărnuţŭ pe la începutulŭ lui Iuliu a. c. se aştepta, ba în ḑiarele nóstre naţionale apelându-se la patriotismulŭ şi naţionalismulŭ recunoscutŭ şi probatŭ alŭ Românilorŭ sĕlăgienī se pofti, ba se pretinse dela ei în interesulŭ bine priceputŭ naţionalŭ, ca printr'unŭ actŭ publicŭ sĕ-şī arate pietatea filială faţă cu ilustrulŭ Românŭ.

Dorinţa manifestată se prefăcu în faptă, căcī Românii Sĕlăgienī, ca unii carī se tragŭ din viţa acelora, carī — *„memores esse solent tam beneficiorum quam injuriarum"*, la 14 Iulie st. n. a. c. printr'unŭ parastasŭ solemnŭ au adusŭ omagiele lorŭ ţĕrînei osămintelorŭ lui Simeonŭ Bărnuţŭ în numĕrŭ aprópe de 3000, carī îngenunchiândŭ lângă piedestalulŭ monumetului [1]) marelui bărbatŭ, quasi reinoiră jurămĕntulŭ de pe câmpulŭ libertăţii, şi cu lacrimī în ochī înălţară rugăciunī fierbinţī cătră tronulŭ celui prea Atotputernicŭ, ca sĕ facă ca reînviândŭ spiritulŭ lui Bărnuţŭ în pieptulŭ Românilorŭ Sĕlăgienī sĕ-i deştepte spre o nouă viéţă, spre viéţa adevĕratei libertăţī, după care atâtŭ de multŭ a suspinatŭ şi a dorit'o nobilulŭ sufletŭ alŭ lui Bărnuţŭ.

Acestŭ actŭ atâtŭ de mĕreţŭ şi momentuosŭ pentru Românii din tóte părţile, căcī Bărnuţŭ era alŭ tuturorŭ Românilorŭ, — nu sciu din ce causă, — póte fiind-că Românii Sĕlăgienī aşteptau ca sĕ se dea publicităţii parastasulŭ celebratŭ întru memoria lui Bărnuţŭ, n'a fostŭ lipsitŭ nicī de unŭ incidentŭ cu totulŭ neplăcutŭ şi adecă unŭ anumitŭ, de nu mĕ înşelŭ, recomandatŭ A. *Caşolţanŭ, arogându'şī rolulŭ de corespondintŭ la ḑiarele române*, s'a ingeratŭ, în familiile mai multorŭ Românī Sĕlăgienī; şi *sub pretecstŭ că e corespondentŭ a storsŭ parale* câştigate altcum cu sudorī crunte.[2])

Dér parastasulŭ lui Bărnuţŭ până astăḑī după câtŭ îmī este cunoscutŭ nu sciu din ce causă décă nu din cea amintită a rĕmasŭ nepublicatŭ.

Dreptŭ aceea ca sĕ nu se piérdă în abisulŭ uitărei unŭ atare actŭ demnŭ de a se eternisa în colónele ḑiarelorŭ române, subscrisulŭ, deşi cam târḑiu, déră încuragiatŭ de o parte de ḑisa străbună, că „quod differtur, non aufertur", de altă parte încredĕndu-mĕ în indulginţa on. publicŭ cetitorŭ, după ce încât-va amŭ mai împuţinatŭ din ale economiei, — vinŭ, cu permisiunea onor. redacţiunī, se descriu deşi nu cu colorī atâtŭ de vii precum dóră s'ar cădé la unŭ astfeliu de actŭ solemnŭ, déră totuşī pe câtŭ mĕ va ajuta memoria'mī modestă mĕ voiu sili celŭ puţinŭ sĕ vĕ dau o icóna destulŭ de fidelă despre decursulŭ solemnităţii parastasului lui Bărnuţŭ.

La 9 óre a. m. sub pontificarea R. D. Vicariu alŭ Silvaniei *A. Barboloviciu*, asistatŭ de 25 preoţī — îmbrăcaţī toţī în vestminte bisericescī negre — se celebră serviciulŭ divinŭ afară de biserică în cimiterulŭ unde zacŭ osămintele lui Bărnuţŭ.

Potŭ afirma cu inimă liniştită că în Sĕlagiu de ḑecī de anī nu s'a mai pututŭ vedé o astfelŭ de solemnitate imposantă. Şi întru adevĕrŭ ce sublimŭ era! a vedé la altarŭ preoţii Domnului Dumneḑeu, carī până-ce de-o parte implorau odihna şi fericirea vecînică pentru sufletulŭ lui Simeonŭ Bărnuţŭ, de altă parte suspinau cătră Dumneḑeire şi se rugau înălţândŭ mânile spre cerŭ ca sĕ-se îndure spre nepoţii marelui bărbatŭ, trimiţĕndu-le în loculŭ lui unŭ altŭ Moise, mai norocosŭ póte decâtŭ elŭ, care arĕtându-le calea şi povĕţuindu-i cu făclia ingeniului sĕu sĕ-i scótă din robia nesciinţei şi a ignotanţei la limanulŭ doritŭ de spiritulŭ marelui Bărnuţŭ.

Ce împunĕtorŭ era! a auḑi corurile plugarilorŭ din Supurulŭ de susŭ şi Hotoanŭ întonândŭ imnurī de laude şi mărirī celui Preaînaltŭ, carī prin accentele lorŭ dulcī şi armoniόse depuneau tributulŭ gratitudinei Dumneḑeirei, pentru că s'a înduratŭ de-a dăruitŭ poporului românŭ pe unŭ bărbatŭ ca şi Bărnuţŭ. Ce încântătorŭ era! a asculta corulŭ instrumentalŭ alŭ plugarilorŭ din Craiu-Dorolţŭ care prin vibrarea sunetelorŭ instrumentelorŭ sale, şi prin vuetulŭ de alarmă ce resună prin aerŭ făcĕndŭ sĕ tresară câte-odată ascultătorii părea, că voia sĕ bombardeze, de e ertatŭ sĕ-mĕ esprimŭ astfelŭ, murii cerescului Sionŭ ca sĕ se deschidă vreodată şi pentru poporulŭ românŭ porţile „Binelui şi ale Fericirei".

Şi în urmă ce lucru sântŭ era! a vedé mulţimea poporului adunatŭ la acéstă festivitate din 6 comune învecinate: precum Supurulŭ de susŭ, Bodocŭ, Curitău, Chiesdŭ, Siciu, şi Sigetŭ ascultândŭ cu inimă plină de pietate şi devotamentŭ cântările şi rugăciunile bisericescī; înălţândŭ şi ei cu lacrimī în ochī rugăciunī ferbinţī cătră tronulŭ Dumneḑeirei pentru repausulŭ eternŭ alŭ sufletului nemuritorŭ alŭ lui Bărnuţŭ!

Părea că însuşī Cerulŭ se înveselesce şi saltă de bucuriă sântă scăldândŭ în raḑele-i sale binecuvântate miile de feţe creştinescī adunate la acéstă ceremoniă sântă! Nu era mai multŭ Bocşa-română unŭ satŭ micŭ bagatelŭ, elŭ era cu adevĕratŭ o Meccă, ce avea sĕ adăpostéscă mii de pelegrinătorī, carī în processiunī cu praporī în frunte se grăbiau a ajunge la loculŭ devoţiunei. Spre puţină orientare însemnŭ, că de pe o singură vale, — Valea Crasnei au venitŭ cu procesiune 35 de căruţe cu 400 de bărbaţī şi femei.

La acestŭ parastasŭ s'au înfăţişatŭ toţī protopopii Sĕlagiului, şi preoţī ca la 100; afară de inteligenţa română din Sĕlagiu a venitŭ inteligenţa din Bihorŭ, Sătmarŭ. Intre óspeţii streinī am recunoscutŭ pe Dr. Vas. Lucaciu, protopopii din Sătmarŭ: Berinde, Iónŭ Sălăgeanŭ. şi Gavrilŭ Lazarŭ din Sanislău; pe profesorulŭ din Baia G. Szabo; pe D. Popŭ advocatŭ în Vezend, Franc. H. Longinŭ şi Al. Longinŭ advocaţī în Deva, V. Munteanŭ din Timişóra.

Nu potŭ reţacé şi sĕ nu esprimŭ părerea de rĕu simţită de poporulŭ românŭ Sĕlăgeanŭ, vĕḑendŭ că cu tóte că spiritulŭ lui Bărnuţŭ a luminatŭ peste toţī Românii, şi odinioră sufletulŭ lui nobilŭ a electrisatŭ sufletulŭ Românilorŭ de pe câmpulŭ libertăţii, pe lângă tóte aceste însĕ din Ardealŭ, afară de susŭ lăudaţii advocaţī din Deva, nimenī n'a venitŭ sĕ'şī depună omagele ţĕrînei osămintelorŭ fericitului Bărnuţŭ! [3])

Decâtŭ tóte însĕ mai însufleţitŭ a fostŭ momentulŭ, cândŭ după finitulŭ serviciului divinŭ Rev. D. Vicariŭ *A. Barboloviciŭ* rĕdicându-se pe unŭ sugestŭ, ţine cătră poporulŭ adunatŭ o vorbire elocentă, în care arată că omulŭ în urma virtuţilorŭ şi faptelorŭ sale nobile devine nemuritorŭ, amintindu-se cu pietate numele din generaţiune în generaţiune, din fii în nepoţī şi strănepoţī, inplinindu-se acuratŭ ceea ce ḑisese despre sine liriculŭ străbunŭ: *„non omnis moriar"*. Vorbirea acésta cu permisiunea onor. redacţiunī Vi-o voiŭ trimite în curĕndŭ spre publicare.

După ce în urma cuvĕntării acesteia în înţelesulŭ strînsŭ alŭ cuvĕntului amŭ plânsŭ cu amarŭ pe marele bărbatŭ; se urcă pe tribună bărbatulŭ poporului sĕlăgeanŭ *Georgiu Popŭ* de Basescī, şi prin unŭ discursŭ panegiricŭ, întocmitŭ mai multŭ în formă de meditaţiune, între lacrămile mulţimei arată, că cine a fostŭ Bărnuţŭ? Ce a voitŭ elŭ? Spre ce ne-a învĕţatŭ? Ce amŭ perdutŭ în elŭ? Ne spune câte speranţe şi ilusiunī s'au îngropatŭ cu Bărnuţŭ în întunecosulŭ mormĕntŭ!

Nu se póte descrie efectulŭ acestei vorbirī, totŭ ce potŭ esprima e, că lacrimile curgeau nu numai pe faţa oratorului, ci şi a ascultătorilorŭ fără deosebire de secsŭ. Ar fi de doritŭ, ca acésta vorbire sĕ-o vedemŭ publicată în ḑiarele nóstre, ca sĕ ne îndulcimŭ încă odată cetindu-o, şi păstrându-o în sufletulŭ nostru, sĕ ne scurgemŭ dintr'ênsa totŭ mereu mângâere creştinéscă. [4])

După finitulŭ vorbirilorŭ amintite clerulŭ dela altarŭ în procesiune a pornitŭ spre monumentulŭ lui Bărnuţŭ, ca acolo sĕ se redice parastasulŭ după obiceiulŭ bisericei rĕsăritene. Aicī ne întâmpină nouă surprindere. Monumentulŭ nu se vedea de mulţimea cununilorŭ ce ilŭ împodobiau.

Intre cununile depuse pe mormĕntulŭ lui Bărnuţiu mī-am pututŭ însemna următórele:

Poporulŭ românŭ Sĕlăgianŭ a depusŭ o cunună cu inscripţiunea; *„1848. celui mai mare fiiu alŭ sĕu."* — Femeile române sĕlăgiene cu inscripţiunea: *„Marelui Simeonŭ Bărnuţŭ"*. — Institutulŭ de creditŭ „Silvania" cu inscripţiunea: *„Celui mai mare românŭ Sĕlăgeanŭ"*. — Advocaţii românī Sĕlăgenī cu inscripţiunea: *„Ilustrului juris-consultŭ"*. — Georgiu Popŭ de Basescī o cunună de stejarŭ cu inscripţiunea: *„1889 14 Iulie, 1864 non omnis moriar 28 Maiu"*.

Familia Maniu a depusŭ o cunună ca nepotŭ. Corulŭ plugarilorŭ şi Românii de pe Ercii cunună cu inscripţiunea: *„In memoria lui Simeonŭ Bărnuţŭ"*. Au mai fostŭ mai multe cununī fără inscripţiune, a Românilorŭ de pe Mureşŭ, Crişŭ, şi altele carī nu lī-am pututŭ însemna necugetândŭ încă atuncī, că am sĕ fiu raportorŭ.

După rĕdicarea parastasului făcĕndu-se o linişte profundă deodată publiculŭ e surprinsŭ prin d-şóra *Aurelia Cosma* — fica bravului Românŭ Sĕlăgianŭ Andreiu Cosma, — declamândŭ poesia lui Iosifŭ Vulcanŭ dedicată din incidentulŭ jubileului îngropărei de 25 de anī, „memoriei lui Bărnuţŭ." — Poesia a fostŭ declamată cu sĕmţŭ adevĕratŭ românescŭ, cu modulaţiune recerută de retorică, cu curagiulŭ, de care a pututŭ fi capabilŭ numai o fică ce cu mândriă se póte numi, că e viţă rĕsădită cu adevĕratŭ, din trunchiulŭ lui Quirinŭ. Onóre ei! onóre părinţilorŭ sĕi iubiţī!

După ce cu toţii eramŭ de părere, că deja e esauriată programa ḑilei, numai decâtŭ preotulŭ *Dragoşŭ* din Chişţalĕu de pe ambitulŭ dela biserică mai ţine cătră poporulŭ adunatŭ încă o vorbire plină de entusiasmŭ, prin care în stilŭ popularŭ desfăşura câteva schiţe din meritele câştigate de marele Bărnuţŭ şi ca şi care a fostŭ presentŭ şi acuma'sŭ 25 de anī la îmormĕntarea lui Bărnuţŭ încă odată şi mai pe urmă îşī ia adio dela cenuşa osămintelorŭ lui.

Astfeliu decurse On. D-le Redactore ceremonia parastasului lui Bărnuţŭ. Dea ceriulŭ ca Românii Sĕlăgienī sĕ nu uite în vecī memoria lui Bărnuţŭ, ci din generaţiune în generaţiune sĕ se serbeze, ca unŭ „memento" vecînicŭ alŭ redeşteptării nóstre naţionale urzite prin spiritulŭ lui Bărnuţŭ.

Meseşanulŭ.

[1]) Monumentulŭ lui Bărnuţŭ pórtă inscripţiunea cu litere de aurŭ. In partea spre apusŭ: *„Lui Simeonŭ Bărnuţŭ n. 1808 Iunie 21, † 1864 16 Maiu, Fii Sĕlagiului."* Spre médă-ḑi: *„Libertate, frăţietate, egalitate, naţionalitate."* Spre răsăritŭ: *„Blaşiu 1848 1(13) Maiu."* Spre médă-nópte: *„Poporulŭ românŭ ţine minte de binefacerī şi nedreptate."*

[2]) E fórte tristŭ, că publiculŭ se încrede în nisce ómenī, carī ilŭ seducŭ cu vorbe, fără a le cere mai înainte legitimarea. Din parte-ne facemŭ atentŭ pe publicŭ ca în viitorŭ sĕ se feréscă de numitulŭ domnŭ A. Caşolţan. Nouĕ ni-s'a fost promisŭ dintr'o parte fóte stimabilă unŭ raportŭ detaliatŭ, care însĕ nu ni-s'a trimisŭ, respectivulŭ domnŭ fiindŭ împedecatŭ de a lua parte la serbare. Mai târḑiu amŭ primitŭ unŭ scurtŭ raportŭ şi vorbirea d-lui Popŭ, care le-amŭ şi publicatŭ în numĕrulŭ de Dumineca trecută. Red.

[3]) Şi nouĕ ne pare fórte rĕu, că nu s'au înfăţişatŭ câtŭ mai mulţī de pretutindenī în urma însciinţării fraţilorŭ Sĕlăgienī. Dér amŭ fi nedrepţī décă n'amŭ recunósce, că causa este în cea mai mare parte impreujurarea, că solemnităţii i s'a datŭ din capulŭ locului prin modulŭ de aranjare unŭ caracterŭ localŭ. Décă Bărnuţŭ este, precum nu ne îndoimŭ nicī unulŭ, —alŭ tuturorŭ Românilorŭ, atuncī cu toţii trebuiau sĕ-i facă parastasulŭ, ér nu numai fraţii Sălăgienī. Atuncī arŭ fi celebratŭ la mormĕntulŭ lui nu 25 ci celŭ puţinŭ 250 preoţī. Red.

[4]) Vorbirea d-lui G. Popŭ amŭ publicat'o în numĕrulŭ de Dumineca trecută alŭ „Gazetei". Red.

DIVERSE.

In róbă. Trei austriacī: Alfred Hübner, Iosef Braschl şi Eduard Feichtinger au pornitŭ dela Viena la Parisŭ în róbă. Lunī în sĕptĕmâna trecută la trei óre după amiaḑī intrară la exposiţiunea din Parisŭ prin pórta Rapp. Unulŭ dintre ei şedea pe unŭ giamantanŭ negru în róbă, pe care o duceau ceilalţī doi. Róba era împodobită cu unŭ stégŭ austriacŭ şi cu altulŭ francezŭ, cu panglicī tricolore, cu florī şi cu ghirlande de verdéţă, aşedate cu celŭ mai mare gustŭ. La sosirea lorŭ în Parisŭ au fostŭ aclamaţī de mulţime, care i-a urmatŭ până la clădirile direcţiunii. Acolo, cei trei călĕtorī s'au urcatŭ în cabinetulŭ d-lui Berger, directorulŭ esposiţiunei, căruia i-au dusŭ unŭ buchetŭ frumosŭ; au cerutŭ autorisaţiunea ca sĕ se urce numai decâtŭ în turnulŭ Eiffel, unde se prinseră înainte de plecarea lorŭ din Viena că se vorŭ afla la 5 Augustŭ stilŭ nou, la 5 óre séra. Autorisaţiunea li se acórdă şi cei trei călĕtorī au profitatŭ numai decâtŭ, lăsându-şī însĕ róba în vestibululŭ direcţiunii. Călĕtoria acésta originală s'a făcutŭ în timpŭ de treiḑecī de ḑile.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ
din 15 Augustŭ st. n. 1889.

Sancnote românescī	Cump.	9.45	Vĕnd.	9.48
Argintŭ românescŭ -	„	9.40	„	9.44
Napoleon-d'orī - - -	„	9.47	„	9.49
Lire turcescī - - -	„	10.70	„	10.75
Imperialī - - - -	„	9.70	„	9.75
Galbinī	„	5.60	„	5.65
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.59	„	99.—
Ruble rusescī - - -	„	122.50	„	123.50
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena
din 14 Augustŭ st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4%	99.75
Renta de hârtiă 5%	94.85
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.60
Bonurī rurale ungare	104.80
Bonurī cu clasa de sortare	104.80
Bonurī rurale Banatŭ-Timişŭ	104.80
Bonurī cu cl. de sortare	104.80
Bonurī rurale transilvane	104.80
Bonurī croato-slavone	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	138.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	—.— 129.—
Renta de hârtiă austriacă	83.75
Renta de argintŭ austriacă	84.80
Renta de aurŭ austriacă	109.80
Losurī din 1860	139.—
Acţiunile băncei austro-ungare	907.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	319.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	306.—
Galbenī împĕrătescī	5.67
Napoleon-d'orī	9.49
Mărcī 100 împ. germane	58.42½
Londra 10 Livressterlinge	119.45

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

No. 2759—1889. 143/4,3—1

Escriere de concursŭ.

Cu terminulŭ de 8 Septemvre a. c. st. n. inclusive se escrie concursŭ pentru următórele stipendie din *fundaţiunea fericitului archiepiscopŭ şi metropolit Alesandru Sterca Şiuluţŭ*, şi anume :

Pentru *două stipendie de câte 400 fl. v. a.* usuate de Liviu Albini şi Amosŭ Frâncu, ambii rigorosanţĭ în dreptur, şi dechiarate de vacante din causă, că nicĭ uuulŭ dintre beneficiaţĭ nu s'a legitimatŭ la finea anului şcolasticŭ 1888/9 despre progresulŭ făcutŭ în decursulŭ acelui anŭ;

Pentru *patru stipendie de câte 200 fl. v. a.* usuate, unulŭ de Virgiliu Brênduşianu, rigorosante în drepturĭ, care nu s'a legitimatŭ despre progresulŭ făcutŭ în decursulŭ anului şcolasticŭ espiratŭ, alŭ doilea de Laurenţiu Popŭ, carele depunêndŭ doctoratulŭ, a absolvatŭ studiele juridice, alŭ treilea de Eugeniu de Leményi, carele a devenitŭ oficerŭ în armata comună în activitate, şi alŭ 4-lea de Davidŭ Radeşŭ, carele a absolvatŭ academia silvanistică din Schemnitz;

Pentru *două stipendie de câte 60 fl. v. a.* usuate de gimnasiştii Basiliu Trifu şi Camilŭ P. Harşianu, şi dechiarate de vacante din causă, că nicĭ unulŭ dintre beneficiaţĭ nu a produsŭ atestatŭ despre progresulŭ făcutŭ în decursulŭ anului şcolasticŭ espiratŭ.

Doritorii de a obţinê vre-unulŭ din stipendiele de mai susŭ au sĕ întrunéscă următórele condiţiunĭ:

a) că suntŭ Romanĭ gr. cat. miserĭ născuţĭ în Transilvania;

b) că pre lângă purtare morală buuă au din studie calculĭ de *eminenţă*;

c) că după absolvarea studielorŭ teologice se pregătescŭ la facultatea filosofică pentru cariera de profesorĭ la gimnasie, séu că suntŭ ascultătorĭ de medicină, de drepturĭ orĭ şi la altă facultate, academiă şi gimnasiu;

d) dintre concurenţĭ vorŭ avê preferinţă, carĭ vorŭ putê dovedi, că suntŭ consângenĭ cu piul fundator;

e) concurenţii sĕ producă şi alăture la cererile lorŭ: *testimonie şcolastice în copiă autentică şi nu în origine*, atestatŭ de consângenitate, décă suntŭ consângenĭ cu fundatorulŭ, carte de botezŭ, atestatŭ de paupertate, şi sĕ numéscă espresŭ institutulŭ, la care şi unde vorŭ sĕ continue sciinţele academice orĭ gimnasiale.

Cererile concursuale astfeliu adjustate sĕ le subşternă la subsemnatulŭ consistoriu metropolitanŭ până la terminulŭ prefiptŭ.

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 10 Augustŭ 1889.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Escriere de concursŭ.

Cu terminulŭ de 8 Septemvre a. c. st. n. inclusive se escrie concursŭ la *trei stipendie de câte 60 fl. v. a. şi la unŭ stipendiu de 40 fl. v. a. din fundaţiunea fericitului canonicu Constantinŭ Alutanŭ*, dintre carĭ unulŭ se face acum din nou curentŭ, alŭ doilea a fostŭ usuatŭ de medicinistulŭ Alesandru Silasi, alŭ treilea de gimnasistulŭ Andreiu Borgovanŭ, şi alŭ 4-lea de gimnasistulŭ absolutŭ Aureliu Olteanu, dintre carĭ beneficiaţĭ nicĭ unulŭ nu s'a legitimatŭ la finea anuluĭ scolasticŭ espiratŭ despre progresulŭ făcutŭ în studie.

Doritorii de a obţinê vre-unulŭ din stipendiele de mai susŭ vorŭ avê de a'şĭ instrui suplicele conformŭ condiţiunilorŭ indigetate în escrierea de concursŭ pentru stipendiele şuluţiane şi a le aşterne subsemnatului consistoriu până la terminulŭ prefiptŭ.

Blaşiu, din şedinţa consistorială ţinută în 10 Augustŭ 1889.

Consistoriulŭ metropolitanŭ gr. cat. de Alba-Iulia.

Nr. 556—1889. 140,3—3

CONCURSŬ.

Pentru ocuparea postului de învĕţătorŭ dirigente la şcóla reuniunei grăniţăresci din *Cugieru*, comitatulŭ Huniedórei, cu unŭ salariu anualŭ de 350 fl. v. a. apoi cuartirŭ şi lemne de focŭ, prin acésta se escrie concursŭ cu terminulŭ *până la 22 Augustŭ st. n. a. c.*

Reflectanţii au sĕ-şĭ trămită cererile instruate cu *diploma de cualificaţiune*, precum şi cu alte documente necesarie la

Comitetulŭ administratoriu de fondulŭ şi şcólele foştilorŭ grăniţerĭ din regimentulŭ rom. I la Sibiiu.

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Administraţ. „Gaz. Trans".

MERSUL TRENURILOR

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ regescĭ unguresci valabilŭ din I Iunie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelearatŭ	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Viena	11.—	8.—		
Budapesta	8.31	2.—	3.10	6.10
Szolnok	11.20	4.05	7.22	9.28
P. Ladány	2.22	5.46	5.52	11.38
Oradea-mare	4.18	7.01 7.11	8.46 9.18	1.51 2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rév		8.16	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.05	1.57	4.49
Huiedin		9.35	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş			4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕşel			4.58	6.38
Cluşiu	 11.02	10.35	5.26	6.56 7.15
Apahida	11.23			7.48
Ghiriş	12.44			9.13
Cucerdea	1.27			10.04
Uióra	1.34			10.12
Vinţulŭ de susŭ	1.42			10.19
Aiud	2.07			10.45
Teiuşu	2.26			11.34
Crăciunelŭ	3.11			12.11
Blaşiu	3.24			12.29
Micăsasa	3.54			1.10
Copşa mică	4.09			1.30
Mediaşŭ	4.39			2.14
Elisabetopole	5.11			2.54
Sighişóra	5.45			3.35
Haşfalĕu	6.12			4.07
Homorodŭ	7.32			5.54
Ágostonfalva	8.17			6.39
Apatia	8.37			7.13
Feldióra	9.06			7.45
Braşovŭ	9.45 1.55	5.32		8.32
Timişŭ	2.53	6.15		
Predealŭ	3.28	6.47		
Bucurescĭ	9.35	11.50		

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelearatŭ	Tren de persóne	Trenŭ mixt
Bucurescĭ		4.40	7.30	*)
Predealŭ		9.12	1.14	5.03
Timişŭ		9.41	1.45	6.22
Braşovŭ	—.— 4.54	10.17	2.32 7.07	7.23
Feldióra	5.37		7.44	
Apaţa	6.15		8.09	
Ágostonfalva	6.43		8.29	
Homorodŭ	7.31		9.07	
Haşfalĕu	9.09		10.34	
Sighişóra	9.33		10.46	
Elisabetopole	10.02		11.09	
Mediaşŭ	11.04		11.35	
Copşa mică	11.24 11.39		12.19 11.59	
Micăsasa	11.57		12.15	
Blaşiu	12.30		12.43	
Crăciunelŭ	12.45		12.55	
Teiuşŭ	1.13		1.07	
Aiudŭ	2.18		2.11	
Vinţulŭ de susŭ	2.48		2.33	
Uióra	2.56		2.40	
Cucerdea	3.14		2.46	
Ghirişŭ	4.01		3.27	
Apahida	5.28		4.47	
Cluşiu	5.56 6.45	5.32	5.08	8.—
Nădăşelŭ	7.06			8.36
Gîhrbău	7.22			9.02
Aghireşŭ	7.37	6.11		9.32
Stana	8.03			10.11
B. Huiedin	8.24	6.43		10.51
Ciucia	9.04	7.12		12.16
Bucia	9.20			12.50
Bratca	9.37			1.19
Rev	9.55	7.51		2.—
Mezö-Telegd	10.20	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04 11.19	8.42 8.47	10.50	4.03 4.47
P. Ladány	1.19	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.31	11.51	3.29	11.51
Budapesta	6.30	1.55	7.45	9.55
Viena	1.40	7.15	6.05	

*) Comunică numai în fiecare Vinerĭ.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ	 2.17	3.53 4.29	5.36 6.06
Glogovaţŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulişŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bĕrzava		6.23	7.57
Soborşinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasada		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăştia		11.—	11.39
Şibotŭ		11.29	12.01
Vinţulŭ de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiuşŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicĭca	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborşinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulişu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaţ	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42 9.20	11.30 12.05	7.44
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Haţegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Baniţa	11.50	3.53
Petroşenĭ	12.30	4.25

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	6.—
Sighişóră	8.56

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.30
Ţagŭ-Budatelecŭ	7.27
Bistriţa	11.—

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	3.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕşŭ-Ludoşŭ	9.35

Notă: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică		2.05	4.35
Şeica mare		2.38	5.05
Lómneşŭ		3.22	5.46
Ocna	8.—	3.46	6.17
Sibiiu	8.35	4.18	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	2.30	9.10	9.50
Ocna	3.04	9.37	10.14
Lómneşŭ		10.05	10.40
Şeica mare		10.40	11.10
Copşa-mică		11.09	11.35

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Miraştou	5.21	12.36	6.08
Oşorheiu	5.40 6.—	12.55 4.58	6.27
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu	 6.45	10.— 12.15	9.49 10.20
Miraşteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.31	2.02	12.06
Cheţa	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.